

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno disertanta/disertantky:	Jaroslav Kudrna, Esq., LL.M.
Téma práce:	Státní imunita na prahu 21. století: soumrak nebo renesance?
Rozsah práce:	224 stran (dle údajů autora 566856 znaků včetně mezer)
Datum odevzdání práce:	12. 3. 2018 (podle údajů uvedených v práci)

I. Obsahem disertační práce je aktuální a praktické mezinárodněprávní téma mezinárodněprávní úpravy státních imunit „na prahu 21. století“. Podle autora je „stežejním zaměřením této práce ... státní imunita v ekonomickém kontextu“ s důrazem na exekuční imunitu a se speciálním zájmem věnovaným rozhodčímu řízení ve vztahu ke státním imunitám (s. 4) a cílem jeho práce je odpovědět na otázku, zda 21. století bude obdobím soumraku či renesance státní imunity (s. 6).

Zpracování daného tématu vyžaduje dosti obsáhlé teoretické znalosti mezinárodního práva, a to též s ohledem na skutečnost, že problematika státních imunit má vztah k dalším významným oblastem mezinárodního práva (diplomatickému právu a dalším oblastem mezinárodněprávní úpravy imunit státních představitelů, právu lidských práv), jakož i k právu vnitrostátnímu, v jehož rámci (před vnitrostátními soudy) se státní imunity aplikují.

II. Obecně je předkládaná práce podle mého názoru velmi přehledně členěna na kapitoly a podkapitoly (v úvodu kapitol i podkapitol jsou stručně avizována témata, jež jsou následně podrobněji rozebrána) a obsahuje bohatý poznámkový aparát svědčící o tom, že autor prostudoval množství zahraniční i české odborné literatury, jakož i aktuální judikatury vnitrostátních a mezinárodních soudů.

Pokud jde o obsah předkládané práce, jako přínosné a podrobně zpracované lze vyzdvihnout zejména kapitoly týkající se soudní příslušnosti a řízení proti státům (kapitola 5), procesních otázek spojených se státní imunitou (kapitola 7), (pod)kapitoly pojednávající o zřeknutí se jurisdikční imunity či výjimce pro rozhodčí smlouvy (kapitola 8), kapitolu o exekuční imunitě (kapitola 9) a kapitolu obsahující doporučení pro investory a státy ohledně ustanovení o zřeknutí se imunity (kapitola 10).

III. Naopak kritické poznámky (které jsou níže upřesněny, čímž neumenšují klady práce uvedené výše) lze podle mého názoru uplatnit k následujícím koncepčním, obsahovým a formálním aspektům práce:

1. Jak je uvedeno výše, významná část kapitol předkládané práce obsahuje podrobné pojednání o tématech v nich obsažených. Naproti tomu některé jiné kapitoly práce jsou, podle mého názoru, příliš stručné a neobsahují důkladnější rozbor příslušných témat, případně obsahují spíše pouze „srovnávací“ citace relevantních právních úprav (např. části pojednávající o výjimce pro škody na zdraví a na majetku na str. 117 – 120 a o „ostatních výjimkách“ na str. 122 – 131 nebo kapitola 2.2.2 na str. 14, která má být věnována rozmachu restriktivního pojetí státní imunity v rámci evropských kontinentálních právních systémů ve 2. polovině 20. století a obsahuje pouze velmi stručnou zmínku o judikatuře francouzských soudů). V některých kapitolách je dále

patrný disproportní důraz na právní úpravu a praxi USA a případně též Spojeného království a Francie oproti právní úpravě a praxi dalších států. Tyto skutečnosti jsou patrně dány také tím, že práce se „zaměřuje na spory mezi investory a státy“ (s. 125), jak plyne již z výše citovaného, autorem deklarovaného zaměření práce. Je proto otázka, zda by název práce neměl tuto skutečnost reflektovat – podle mého názoru totiž autor práce s důkladností pojednává o soumraku / renesanci státní imunity na počátku 21. století právě (a pouze) ve vztahu k těm oblastem právního režimu státní imunity, které se týkají investičních sporů, a to na rozdíl od dalších aktuálních témat v této oblasti, která jsou podána spíše, někdy až příliš stručně a přehledově (např. vztah k ochraně lidských práv a některé z výše uvedených „ostatních výjimek“ ze státní imunity podle úpravy obsažené v Úmluvě OSN);

2. Základní věcné připomínky k obsahu práce:

- Autor se na několika místech práce (zejm. na str. 86, 99, 116, 158) spíše kriticky vyjadřuje o platné obecné právní úpravě státních imunit obsažené v § 7 zákoně č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. Mj. právě v případě těchto obecných kritických poznámek by podle mého názoru bylo žádoucí v práci uvést podrobnější srovnání s právní úpravou a soudní praxí států evropského kontinentálního systému blízkých České republice. Takovéto srovnání by mohlo např. napomoci rozboru toho, které části Úmluvy OSN (a to i části netýkající se investičních sporů) lze (či nelze) považovat za součást mezinárodního práva obyčejového, a umožnilo by upřesnit autorovo obecné tvrzení (s. 213), že Úmluva „zcela jistě není ve všech svých ustanoveních pouhou kodifikací mezinárodního obyčejového práva“;
- Jedno z významných témat práce, resp. její části 9 týkající se výjimek z exekuční imunity, je otázka, jakou formu by mělo mít vzdání se imunity ze strany státu ve vztahu k majetku užívanému pro neobchodní (veřejné, vrchnostenské) účely, zejm. bankovním účtům diplomatických misí (zastupitelských úřadů). Autor v této věci upřednostňuje (mj. s. 169-170) názor, že z Úmluvy OSN neplyne požadavek, aby dotčený „veřejný majetek“ byl v takovémto zřeknutí se imunity konkretizován, s tím, že by mělo postačovat, pokud se dotčený stát pouze obecně výslovně zřekne své exekuční imunity. V tomto ohledu by stálo za podrobnějším rozbor (též s ohledem na relevantní judikaturu a právní úpravy uvedené na str. 162 a n. práce), jak by obecné výslovné zřeknutí se exekuční imunity, navrhované autorem (s. 190 a n.), mohlo (či nemohlo) být použito vůči různým druhům majetku (cizího státu) užívanému nebo určenému k užívání pro státní neobchodní účely, tj. nejen vůči bankovním účtům diplomatických misí a dalších zastupitelských (a jiných zahraničních) úřadů cizích států, ale též vůči místnostem diplomatických misí a ostatních zahraničních státních úřadů, jejich dopravním prostředkům, vůči majetku vojenské povahy atp.;
- Dalším ze závěrů autora je teze o „současné fragmentaci práva státní imunity“ s tím, že nelze očekávat, že státní imunita bude v dohledné době harmonizována na celosvětové úrovni (s. 220 a n.). S tímto závěrem lze obecně souhlasit, je ale otázka, zda se teze o fragmentaci netýká jen některých částí či podrobností právního režimu státních imunit (viz připomínky výše) a zda při širším pohledu na tento právní režim lze (i přesto, že akceptace Úmluvy OSN širším okruhem

států v blízké budoucnosti je nepravděpodobná) či nelze vysledovat tendence k postupné konsolidaci restriktivního pojetí státních imunit v oblasti rozhodovací pravomoci soudů i v oblasti výkonu rozhodnutí v souladu se základními zásadami a ustanoveními Úmluvy OSN (srov. v tomto ohledu prameny uvedené na str. 214-216 předkládané práce).

3. Pokud jde o formální stránku práce, mám za to, že je žádoucí upozornit zejména na následující:

- Práce na řadě míst (např. s. 29-30, s. 66-67, 107-108, s. 125-130) obsahuje v hlavním textu obsáhlé citace právních předpisů (často v cizím jazyce, v některých případech bez překladu do češtiny), které by bylo podle mého názoru žádoucí buď přesunout do poznámek pod čarou, nebo pouze stručně reprodukovat, a v samotném textu se spíše věnovat jejich podrobnějšímu rozboru;
- Z formálního hlediska je nejasná koncepce členění celého textu práce na odstavce (na celé řadě míst jsou odstavce toliko jednověté či dvouvěté, i když věcně spolu úzce souvisejí a měly by být podle mého názoru spojeny do obsáhlejších odstavců);
- Při případné následné úpravě práce by bylo žádoucí ji celkově jazykově přehlédnout a odstranit formulační, jazykové a terminologické nedůslednosti a chyby obsažené v textu (např. „O vztahu mezi imunitou ... a zločinem mučení můžeme zmínit ...“ /s. 30/; „civilně zodpovědný“ /s. 39/; „Je tak na snaze otázka“ /s. 44/, „paragraf 7 Zákona“ /s. 86/, „permanentních misí“ /s. 162/ atd.).

Vyjádření ke kritériím hodnocení práce a připomínky a otázky ke zodpovězení při obhajobě vyplývají z výše uvedeného hodnocení.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce s výhradou připomínek a otázek uvedených výše.
---	--------------	---

V Praze dne _____

oponent/oponentka